

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2018.12.19.
COM(2018) 891 final

2018/0435 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**a 428/2009/EK tanácsi rendeletnek az Unióból Nagy-Britannia és Észak-Írország
Egyesült Királyságába kivitt egyes kettős felhasználású termékekre vonatkozó uniós
általános exportengedély megadása tekintetében történő módosításáról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Egyesült Királyság 2017. március 29-én az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének megfelelően bejelentette az Unióból való kilépésre vonatkozó szándékát. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a kilépésről rendelkező megállapodás¹ megerősítése nem történik meg, az Egyesült Királyságra az Unió elsődleges és másodlagos joga 2019. március 30-tól (a továbbiakban: a kilépés időpontja) fogva nem lesz alkalmazandó. Az Egyesült Királyság ekkor harmadik országgá válik.

A Bizottság 2018. november 13-án közzétett, „Felkészülés az Egyesült Királyságnak az Európai Unióból 2019. március 30-án való kilépésére: rendkívüli helyzetre szóló cselekvési terv” című közleménye² bemutatta azokat a rendkívül intézkedéseket, amelyeket a Bizottság meg kíván hozni arra az esetre, ha a kilépés időpontjáig nem lép hatályba a kilépésről rendelkező megállapodás. A közlemény felsorolta a Bizottság által szükségesnek tartott intézkedéseket, ugyanakkor azonban arra is felhívta a figyelmet, hogy a későbbiekben további intézkedésekre is szükség lehet.

Az Európai Tanács (50. cikk) 2018. december 13-án újfent szorgalmazta, hogy az Egyesült Királyság kilépésének következményeire való felkészülés minden szinten, minden lehetséges forgatókönyv figyelembevételével nagyobb intenzitással folytatódjék. Ez az aktus a Bizottság által e felhívás nyomán elfogadott intézkedéscsomag része.

A kettős felhasználású termékek kivitelére, transzferjére, brókertevékenységére és tranzitjára vonatkozó közösségi ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló, 2009. május 5-i 428/2009/EK tanácsi rendelet³ – a tagállamok és az Európai Unió (a továbbiakban: EU) nemzetközi kötelezettségvállalásaival és felelősségeivel összhangban – létrehozza a kettős felhasználású termékek kivitelének közös ellenőrzési rendszerét. A rendelet szerint a kettős felhasználású termékek harmadik országokba való kivitele engedélyköteles. Az engedély lehet egyedi, globális és általános. Annak érdekében, hogy támogassa az EU versenyképességét és egyenlő versenyfeltételeket biztosítson valamennyi uniós exportőr számára, eközben pedig magas szintű biztonságot garantáljon és biztosítsa a nemzetközi kötelezettségeknek való megfelelést, a 428/2009/EK tanácsi rendelet úgynevezett „uniós általános exportengedélyt” biztosít bizonyos feltételek fennállása esetén egyes kettős felhasználású termékek egyes harmadik országokba való kivitele számára. A rendelet IIa. melléklete uniós általános exportengedélyt (a továbbiakban: EU001 exportengedély) biztosít egyes kevésbé kockázatos ügyletek, köztük az Amerikai Egyesült Államokba, az Ausztráliába, a Japánba, a Kanadába, a Norvégiába, a Svájcba (Liechtensteint is beleértve) és az Új-Zélandra irányuló kivitel számára.

Az Egyesült Királyság megállapodás nélküli kilépése az Unióból hatással lesz az EU és az Egyesült Királyság között a kettős felhasználású termékek vonatkozásában folyó kereskedelemre: a 428/2009/EK tanácsi rendelet szerint a kettős felhasználású termékeknek az EU-ból az Egyesült Királyságba való kivitele a kilépés időpontjától fogva az exportőr letelepedési helye szerinti tagállam hatáskörrel rendelkező nemzeti hatósága által kiadott exportengedélyhez lesz kötve.

¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_withdrawal_agreement_0.pdf

² COM(2018) 880 final.

³ HL L 134., 2009.5.29., 1. o.

Az Egyesült Királyságot több okból is helyénvaló felvenni az EU001 exportengedély hatálya alá tartozó országok jegyzékére:

- Az Egyesült Királyság részes fele a tárgyban kötött nemzetközi szerződéseknek és tagja a nemzetközi nonproliferációs rendszereknek, továbbá folyamatosan és maradéktalanul eleget tesz az ezekből fakadó kötelezettségeknek és vállalásoknak.
- Az Egyesült Királyság folyamatosan és maradéktalanul eleget tesz a Tanács által elfogadott határozatokban és közös álláspontokban, az EBESZ határozataiban és az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának határozataiban meghatározott korlátozó intézkedésekből fakadó kötelezettségeknek.
- Az Egyesült Királyság a rendelet rendelkezéseivel és céljaival összhangban eredményes, arányos és megfelelő módszerekkel gondoskodik a meghatározott célú felhasználással és az eltérítés kockázatával kapcsolatos szempontok ellenőrzéséről.

Továbbá az uniós exportőrök egyenlő versenyfeltételeinek biztosításához, az EU biztonságának védelméhez és a nemzetközi biztonsághoz fűződő érdek azt kívánja, hogy az érintett ellenőrzések az EU-ban mindenütt egységesen és következetesen legyenek alkalmazva.

Ez a javaslat nem érinti a Bizottság 2016. szeptember 28-i javaslata⁴ alapján folyamatban lévő, a 428/2009/EK tanácsi rendelet átdolgozására irányuló rendes jogalkotási eljárást.

• **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A kettős felhasználású termékekkel kapcsolatos uniós exportellenőrzési rendszer keretében az exportengedélyeket rendszeren a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok adják ki eseti értékelés alapján. Ha az Egyesült Királyságba irányuló kivitelt minden esetben egyedileg kell engedélyeztetni, az valószínűsíthetően mind az exportőrökre, mind a hatáskörrel rendelkező hatóságokra jelentős adminisztratív terhet ró, és egyenlőtlen versenyfeltételeket eredményez az egyes tagállamokban működő exportőrök számára, ami rontja a belső piac jó működését és a közös kereskedelempolitika érvényesülését. Az áruforgalmat zavaró hatások kiküszöbölhetők azzal, ha az Egyesült Királyságot felvesszük az EU001 exportengedély hatálya alá tartozó rendeltetési országok közé. Ez a javaslat tehát az Egyesült Királyság megállapodás nélküli kilépéséből adódó helyzetet kezelni hivatott rendkívüli intézkedésekkel kapcsolatos általános megközelítést követi.

Továbbá tekintettel arra, hogy az Egyesült Királyság fontos rendeltetési országa a kettős felhasználású termékek exportjának, valamint arra, hogy az ország elkötelezett a tárgyhoz kapcsolódó nemzetközi kötelezettségek és vállalások teljesítése mellett és maradéktalanul eleget is tesz ezeknek a kötelezettségeknek és vállalásoknak, az Egyesült Királyságnak az EU001 exportengedély hatálya alá tartozó rendeltetési országok jegyzékére való felvétele a rendeletben a nemzetközi biztonsággal és az EU biztonságával összefüggésben kitűzött célokkal is összhangban van.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• **Jogalap**

A jogalap az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 207. cikke.

⁴ COM(2016) 616 final.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Tárgytalan, mert a nemzetközi kereskedelem az EU kizárólagos hatáskörébe tartozik.

- **Arányosság**

A javasolt rendelet arányos, mert megelőzi a kereskedelem aránytalan zavarait és a túlzott adminisztratív terheket az EU-ból az Egyesült Királyságba kivitt kettős felhasználású termékek kapcsán, eközben pedig fenntartja a nemzetközi biztonságot és az EU biztonságát. Nem lép túl a céljának eléréséhez szükséges mértéken, és tartózkodik a szélesebb hatókörű változtatásoktól.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A javaslat egy nagyon sajátos és egyedi helyzet kezelése érdekében korlátozott hatókörű módosítást irányoz elő. Mivel az EU001 exportengedély hatálya alá tartozó harmadik országok jegyzékét a 428/2009/EK tanácsi rendelet állapítja meg, és mivel a Bizottságnak nincs hatásköre e jegyzék kiegészítésére, a helyzet megoldásának egyedüli elképzelhető módja egy európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadása.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Tárgytalan, tekintettel a javaslatot szükségessé tevő esemény kivételes és egyszeri jellegére.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Az Egyesült Királyság Unióból való kilépésére irányuló tárgyalások sajátos körülményei és a helyzet folyamatos változása erősen korlátozta a javaslattal kapcsolatos nyilvános konzultációk lehetőségét. Ugyanakkor az Egyesült Királyság EU-ból való kilépésével összefüggésben felmerülő kihívásokra és a lehetséges megoldásokra számos érdekelt fél és tagállami képviselő felhívta a figyelmet.

- **Hatásvizsgálat**

A minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatással összhangban a helyzet kivételes volta miatt nincs szükség hatásvizsgálatra. A javaslatban foglaltakon kívül nincs más, érdemben különböző szakpolitikai választási lehetőség, amelyet meg lehetne fontolni.

- **Alapjogok**

A javaslat nincs hatással az alapjogok alkalmazására vagy védelmére.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Tárgytalan.

5. EGYÉB ELEMEEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Tárgytalan, mert a javasolt intézkedés rövid időtávra szól.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a 428/2009/EK tanácsi rendeletnek az Unióból Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságába kivitt egyes kettős felhasználású termékekre vonatkozó uniós általános exportengedély megadása tekintetében történő módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az Egyesült Királyság 2017. március 29-én az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének megfelelően bejelentette az Unióból való kilépésre vonatkozó szándékát. A kilépésről rendelkező megállapodás hatálybalépésének időpontjában, illetve ennek hiányában a kilépés bejelentésétől számított két év elteltével, azaz 2019. március 30-án a Szerződések az Egyesült Királyság tekintetében hatályukat veszítik, kivéve abban az esetben, ha az Európai Tanács az Egyesült Királysággal egyetértésben egyhangúlag ezen időszak meghosszabbításáról határoz.
- (2) A 428/2009/EK tanácsi rendelet⁵ – annak érdekében, hogy előmozdítsa az Unió biztonságát és a nemzetközi biztonságot, továbbá egyenlő versenyfeltételeket biztosítson az uniós exportőrök számára – közös rendszert hoz létre a kettős felhasználású termékek kivitelének ellenőrzésére.
- (3) A 428/2009/EK rendelet rendelkezik egy úgynevezett „uniós általános exportengedélyről”, amely megkönnyíti a kettős felhasználású termékek egyes harmadik országokba irányuló alacsony kockázatú kivitelének ellenőrzését. Jelenleg az „EU001” jelű uniós általános exportengedély az Amerikai Egyesült Államokra, Ausztráliára, Japánra, Kanadára, Norvégiára, Svájcra (Liechtensteint is beleértve) és Új-Zélandra terjed ki.
- (4) Az Egyesült Királyság részes fele a tárgyban kötött nemzetközi szerződéseknek, tagja a nemzetközi nonproliferációs rendszereknek, és folyamatosan és maradéktalanul eleget tesz az ezekből fakadó kötelezettségeknek és vállalásoknak; emellett e rendelet rendelkezéseivel és céljaival összhangban eredményes, arányos és megfelelő módszerekkel gondoskodik a meghatározott célú felhasználással és az eltérítés kockázatával kapcsolatos szempontok ellenőrzéséről.

⁵ A Tanács 428/2009/EK rendelete (2009. május 5.) a kettős felhasználású termékek kivitelére, transzferjére, brókertevékenységére és tranzitjára vonatkozó közösségi ellenőrzési rendszer kialakításáról (HL L 134., 2009.5.29., 1. o.).

- (5) Figyelemmel arra, hogy az Egyesült Királyság fontos rendeltetési országa az Unióban gyártott kettős felhasználású termékeknek, helyénvaló az Egyesült Királyságot felvenni az „EU001” jelű uniós általános exportengedély hatálya alá tartozó rendeltetési országok jegyzékére, és ezáltal biztosítani az ellenőrzések Unió-szerte történő egységes és következetes alkalmazását, elősegíteni, hogy az uniós exportőrök egyenlő versenyfeltételek mellett működjenek, továbbá megelőzni a szükségtelen adminisztratív terheket, mindeközben pedig védelmet garantálni az Unió biztonsága és a nemzetközi biztonság számára.
- (6) Tekintettel az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépésének körülményeiből fakadó sürgető helyzetre, indokolt úgy rendelkezni, hogy az e rendeletben foglalt, az Egyesült Királyságot az „EU001” jelű uniós általános exportengedély hatálya alá vonó rendelkezések alkalmazása mielőbb megkezdődjék. Ezért e rendeletnek az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon kell hatályba lépnie.
- (7) Az Egyesült Királyságot csak abban az esetben kell felvenni az „EU001” uniós általános exportengedély hatálya alá tartozó rendeltetési országok jegyzékére, ha addig a napig, amikor a Szerződéseknek az Egyesült Királyságra és az Egyesült Királyságban történő alkalmazása az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének (3) bekezdése szerint megszűnik, nem lép hatályba az Egyesült Királysággal az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének (2) bekezdésével összhangban megkötött, az Egyesült Királyság kilépéséről rendelkező megállapodás,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

A 428/2009/EK tanácsi rendelet IIa. mellékletének 2. része a következőképpen módosul:

- a) „Az Ausztráliába, Kanadába, Japánba, Új-Zélandra, Norvégiába, Svájcba, ideértve Liechtensteint, valamint az Amerikai Egyesült Államokba irányuló kivitel” cím helyébe a következő szöveg lép:
- „Az Ausztráliába, Kanadába, Japánba, Új-Zélandra, Norvégiába, Svájcba, ideértve Liechtensteint, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságába, valamint az Amerikai Egyesült Államokba irányuló kivitel”.
- b) A 2. rész a „Svájc, ideértve Liechtensteint” szövegrész után a következő szöveggel egészül ki:
- „– Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága”.

2. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Rendelkezéseit az azt a napot követő naptól kell alkalmazni, amelytől fogva az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének (3) bekezdése alapján a Szerződések az Egyesült Királyságra többé nem alkalmazhatók.

E rendelet rendelkezéseit azonban nem kell alkalmazni akkor, ha az említett napig hatályba lép egy, az Európai Unióról szóló szerződés 50. cikkének (2) bekezdése alapján az Egyesült Királysággal megkötött, az Egyesült Királyság kilépéséről rendelkező megállapodás.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*